

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Florjančič. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnisti naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Izjava.

Podpisano uredništvo „Gorenjca“ izjavlja, da temelje njegovi članki, naperjeni proti Okrajni bolniški blagajni v Kranju in njenim nastavljenjem, na tlapčni informaciji. Izjavljamo, da so neopravičeni.

Izrecno preključujemo neutemeljene osebne napade na g. deželnega poslanca in načelnika Cirila Pirca, g. blagajnika Rudolfa Kokalja in nadzornika g. Ivana pl. Premersteina.

Ljubljana, dne 15. julija 1913.

Uredništvo „Gorenjca“.

Bolgarija na tleh.

Kaj je zmotilo Bolgare, da so pričeli vojno proti zaveznikom? Deloma preveliko zaupanje na svojo moč, deloma pa upanje na pomoč Avstrije. Bolgari so mislili, da bodo s Srbi in Grki kmalu opravili, pa so se bridko zmotili. To jim ni prišlo na misel, da bodeta z vojnimi operacijami pričeli tudi Romunija in Turčija. Da bo Avstrija napadla Srbijo, so pa pričakovali s toliko gotovostjo, da se še zdaj razširjajo po Bolgariji vesti, da Avstrija maršira s svojo vojsko v Novi Bazar. To se pa do zdaj ni zgodilo, ampak opazujemo nekaj drugega. Zmagovita Srbija je mišljenje v Avstriji toliko izpremenila, da je avstrijski cesar prvi čestita! srbskemu kralju Petru k njegovemu godu.

Bolgarija sedaj nima opraviti samo s Srbi in Grki, ampak ji bodo v kratkem diktirali svojo voljo tudi Romuni. Romunska armada je na dveh točkah prekoračila Donavo. Mostovi čez reko so bili izgotovljeni v sedmih urah, da je mogla glavna armada zastaviti svoj pohod v Bolgarijo. Romuni so že zasedli četverkot Tutuskaja—Do-

brič—Ruščuk—Varna in so na poti proti Sofiji. Bolgarija pušča romunski vojski prosto pot.

Romunija hoče Bolgarijo zaradi tega ponižati in namerava napasti Sofijo, ker je Bolgarija hotela postati premogočna. Govorilo se je o tem, da naj bolgarski princ s pomočjo Avstrije zasede albanski prestol. Tako bi Bolgarska moč segala od Črnega do Jadranskega in Egejskega morja. Sedaj so seveda vsi ti upi na Veliko Bolgarijo padli v morje.

Kdo more biti oslabiljene Bolgarije bolj vesel kakor Turek? Sklenil je tedaj Turek prekoračiti mejo Enos—Midija. Turške čete so zasedle Čorlu in Rodosto. Turčija pravi, da je odstopila Trakijo in Odrin Balkanski zvezi. Ker pa sedaj ta Zveza več ne obstoja, Turčija ne priznava več v Londonu določenega miru, ampak meni, da ima tudi ona besedo pri onem sklepanju miru, ki se bo napravil med sedaj vojskujočimi se državami. Tako hoče Turčija Bolgariji snesti sadove zmag, ako bodo dopustile velevlasti.

Poprej silno ponosna Bolgarija je sedaj ponižana in v groznih stiskah. Slavni njeni generali so ob vso veljavo, ker so armade razdrobljene. Generala Savov in Fičev sta bila baje celo odstavljena. Savov je dr. Danevu z revolverjem v roki očital, da je suženj Rusije. Tako je prišel še notranji razdor.

Bolgarska vlada, ki pred nekoliko dnevi še ni hotela slišati o tem, da bi ruski car razsojal o Balkanu, sedaj Rusijo za božjo voljo prosi, naj se je usmili, reši sovražnikov in poizkusi napraviti mir. Nasprotniki pa hočejo Bolgarijo do konca ponižati, ker so prepričani, da bi v nasprotnem slučaju Bolgari trmasto pihali v rog svoje neodjenljivosti. Še celo zadnje dni je dr.

Danev v sobranju Srbe in Grke izzival, kar bo sklepanje miru le obtežilo.

Nemčija s sedanjimi razmerami na Balkanu ni zadovoljna in razmere do Avstrije so se zadnji čas ohladile. In tako lahko pretaka solze nele Bolgarija, ampak tudi Avstrija nad svojimi neuspeli.

Z žalostjo bo poročala bolgarska zgodovina potomcem o hudih bojih, ki so se bili v drugi polovici junija pri Kočani in Štipu, ob Bregalnici in Zletovski reki, ob reki Vardarju, pri Redki Bukvi in na Rajčinem Ridu, kjer so bili Bolgari poraženi od Srbov. Ostal bode madež v zgodovini Slovanstva, da je v omenjenih ljutih bojih zaradi gole nestrpnosti krvavelo 50.000 mož. Vrača se pamet. Dne 15. t. m. so imeli v Skoplju posvetovanje ministrski predsedniki Pašič, Venizelos in Vukotić, ki so se sporazumeli med seboj in sklenili povabiti v Belgrad bolgarskega zastopnika, s katerim se bodo dogovorili o pogojih miru. Bolgarski ministrski predsednik dr. Danev, ki je igral poprej jako važno vlogo v politiki, ne bo več imel besede, ker je bil primoran odstopiti.

Državna obrtna šola v Ljubljani.

(Konec.)

Mojstrska šola za stavbno in pohištveno mizarstvo nudi mizarškemu pomočniku priliko, da se v svojem obrtu više izobrazi in se usposobi za predelavca, delovodjo ali samostojnega vodjo kakega obrtovanja. Daje pa tudi mizariskim mojstrom priliko, da razširijo in izpopolnijo svoje znanje v praktičnem, risarskem in obrtno-trgovskem oziru. Pouk traja en cel letni tečaj. Pouk je teoretičen (tehnično-konstruktivno risanje, de-

PODLISTEK.

Resje in brezje.

Gorenjske novele. Piše J. Mohorov. (Konec.)

3. V mlinu.

„Naj ti Bog plača, Kramar!“

„A krlje?“ se je nasmehnil mož in se izgubil preko polja v modrikasti somrak.

Če bi bil jaz tako globok, ko Tolstoj, bi morda doumel in orisal sedaj Virnikovo duševnost kako da je moglo biti mogoče, da je mož poslal otroke domov, sam pa „skočil“ na kozarec vina k Petrovški. Po svoji skromni pameti izjavim, da je na tisoče slučajev — ne tako nesrečno in okorno izmišljenih, ko ta — nego resničnih, nepobitnih, ko piše Vsepravični z dosledno roko svarilne zglede njim, ki verujejo in ki ne verujejo Vanj, ki mu je dana moč odpuščati in soditi.

Kratek boj v duši. „Ne idi, idi domov!“ Virnik ni zmagal, in prestopil prag. In ko je bil v gostilni, je bil Guzelj prvi ob njem.

Virnik je bil zelo dobre volje. Zavest, da je obračunal sam s seboj, je kipela ko zasluga za ta obračun iz njega. Kdo ve, ali bi tisto jutro zatem bil Virnik vendarle imel še namen obračunati? Kdo ve? Eden je vedel. In ta je zaklical na pragu zunaj: „Idi domov!“ Zdaj je stal morda ob Virniku in plakal.

Proti desetim je šlo, ko se je vsula vesela fantovska družba v gostilno. V njihovi sredi je bil Rabič, pijan, od fantovščine je slovo jemal.

Pa ni dalo miru Guzelju. Vstane, stopi k Rabiču in pravi:

„Pa te Bog živi, Rabič, nič ne de, da mi za pijačo ne daš.“

„Tebi že ne, tebi. Pa tudi trkal ne bom s teboj. Že več zakaj!“

„Zakaj no, zakaj!“

Nekaj fantov je pehnilo Guzelja od mize. Sedel je zopet k Virniku in pil hlastno. Virnik je hotel, da gresta, Guzelj je menil, da tega ni Bog rekel. Pa da se on Rabiča nič ne boji, pa da bi rad vedel, zakaj neče z njim trčiti. In skoro kričal je, da bo že on smrkavcu ušesa nategnil.

In kakor bi blisknilo, so bili pokoncu. Rabič se je pridušil, da z goljufi in Judeži ne pije. Guzelj je ril skozi fante v Rabiča, ki je stal za mizo in rjovel, da že ve, kar ve.

„Danes tri leta, slišite! Danes tri leta. Tam ga pogledajte,“ je pokazal na Virnika. „Po krivem je pričal, pa ga še ni vzel —“

Fantje so pehali Guzelja skozi vrata, kjer je vikala Petrovška. Tedaj pa se Guzelj obrnil. Nekdo ga je bil udaril po glavi. Zasikal je grdo kletev in skočil v fante.

„Nož ima! je kričnil nekdo. Nepopisen šum. „Rabiča sém! viče pobesneli Guzelj. Ko vkovan, pridržan od čudne moči je strmел ves čas Virnik v cel ta prizor. V tem hipu je skočil k Guzelju, ga objel zadaj z rokama. Ali kakor jegulja se je izvil Guzelj in zamahnil.

Kruta bolečina je zarezala Virniku globoko v drob, pošibile so se mu noge, zajčal je:

„Guzelj mene si!“

„Hudič,“ je zaklel Guzelj in planil skozi vrata, „kaj pa riješ, kamor te ni treba!“

Virnik se je lovil za rob mize, da ne pade, zunaj v veži so kričali razvneti ljudje.

„Držite ga, zabodel ga je!“

Vsopila je Petrovška in prijela Virnika za ramo.

„Jaka, za božjo voljo!“

„Jaz imam dovolj,“ je rekel in se ječe zgrudil v mlako krvi...

Prevideli so ga. Prišla je žena. Slonela je ob njem. Vse moči je napela, da ne izgubi zavesti v vzduhu po jesihu, ki so bili vanj rjuho pomočili in ga ovili. Bil je zaveden. Hipoma je rekel:

„Nog ne čutim!“

Tedaj je vedela, da je po njem in zdrknila na kolena. Rahlo je čutila, kako išče z desnico njene glave.

„Jaka!“ je zastokala, „kako se je moglo to zgoditi!“ Gledala mu je v lice, temnordeče, in videla, da ustnice drhte. In potem je slišala prav razločno:

„Plačaj Rabiča!“

„Jezus, Jaka, Rabiča?“ je zastokala groza v njej. Njemu pa se je obraz razvedril in je spoznal, da ona, ona nikoli ni dvomila. In kakor da se je zbudil iz težkih sanj mu je bilo in tiho je zaspal.

Virnikova si je izposodila denar in ga nesla Rabiču, pa ni hotel ničesar čuti o kakem dolgu, češ, da ni živina, ki bi sirote okradel. Pijanec že, pijanec, živina pa ne. Sem slišal, da se je oženil, pa je mož, kakor gre. Nekaj ga tudi žena varuje. Zato pa so na svetu...

* * *

korativno risanje, umetno oblikoslovje, konstrukcijski nauk, tehnologija, nauk o motorjih, obrtno računstvo in kalkulacija, knjigovodstvo, spisje, državljanski nauk, higiena) in praktičen (vaje v delavnicah). Za sprejem je treba dokazila, da se je izučil prosilec pri mojstru ali da je absolviral obrtno učilnico, ki nadomešča mojstrski pouk, nadalje, da je delal najmanj eno leto za pomočnika, oziroma tvorniškega delavca v mizarškem obrtu. Vpisovanje se vrši 15. in 16. septembra. Izpričevalo z uspehom dovršene mojstrske šole za stavbeno in pohištveno mizarstvo daje pravico do takojšnjega nastopa in samostojnega izvrševanja mizarškega obrta, ako je dotičnik izpolnil splošno zakonite zahteve.

Strokovna šola za lesno in kameneno kiparstvo daje svojim učencem s preišljenim poukom obrtniško, modernim zahtevam primerno izobrazbo v lesnem in kamenenem kiparstvu. Posebno goji cerkveno smer ter upošteva dotične težnje in navade v deželi. Učna doba traja tri cele letne tečaje. Absolventi, ki se žele poglobiti v svoji stroki, smejo še četrto leto ostati na zavodu in lahko obdržijo svoje morebitne ustanove in podpore. Pouk je teoretičen (slovenščina, nemščina, spisje, računstvo, knjigovodstvo in kalkulacija, državljanski nauk, dekorativno risanje, tehnično-konstruktivno risanje, umetno oblikoslovje, tehnologija, plastična anatomija, zgodovina plastike) in praktičen (modeliranje, kiparstvo). Ob sprejemu je prosilcu dokazati, da je zadostil ljudskošolski dolžnosti, da je dovršil 14. leto svoje dobe. Vpisovanje se vrši 15. in 16. septembra. Odhodno izpričevalo strokovne šole za lesno in kameneno kiparstvo nadomešča dokaz o pravilnem dovršenju učne dobe (pomočniško pismo, oziroma pomočniški izpit) in daje pravico do nastopa in samostojnega izvrševanja kiparskega obrta v lesu in kamnu, ako so izpolnjene splošne zakonite zahteve in se obenem izkaže enoletna uporaba kot pomagalec (pomočnik), oziroma kot tvorniški delavec.

Ženska obrtna šola obsega tri oddelke, in sicer za šivanje perila, za izdelovanje obleke in za vezenje. Naloga teh oddelkov je, dekleta in žene v enem navedenih obrtov praktično izučiti, pri čemur se obiskovalke tudi splošno in v gospodinjstvu izobrazujejo. Vsak oddelek ima dva letnika, ki trajata po deset mesecev, vrhu tega ima vsak oddelek tudi enoletni ateljski tečaj za absolventinje. Pouk je teoretičen (slovenščina, nemščina, spisje, računstvo, državljanski nauk, tvarinoznanstvo in gospodinjstvo, zdravoslovje, nauk o kostumih, dekorativno risanje, petje, laščina) in praktičen (delovni pouk in krojno risanje). Za sprejem je treba dokazila,

da je prosilka zadostila ljudskošolski obveznosti in da je dopolnila 14. leto. Vpisovanje se vrši 15. in 16. septembra. Izpričevalo oddelka za šivanje oblek in oddelka za vezenje nadomešča dokaz o pravilnem dovršenju učne dobe (pomočniško pismo, oziroma pomočniški izpit) in daje pravico do izvrševanja krojaškega, za izdelovanje otroških in ženskih oblek omenjenega obrta, oziroma do obrta zlatega, srebrnega in bisernega vezenja.

Javna risarska in modelirska šola daje absolventom zavoda, obrtnim pomočnikom, samostojnim obrtnikom in sploh vsem interesentom priliko, da se vadijo in izpopolnjujejo v risanju in modeliranju. Javna risarska in modelirska šola se začne dne 1. oktobra in se konča zadnjo nedeljo meseca maja. Pouk se vrši vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne. Za sprejem zadostuje dokaz, da je prosilec delavec, pomočnik, risar, predelavec ali delovodja v kakem obrtnem obratu, ali da izvršuje obrt samostojno. Ako je dovolj prostora, se sprejemajo tudi učenci višjih razredov srednjih šol ali učiteljska.

Specialni (posebni) tečaji za obrtnike.

1. **Tečaj za obrtnike**, ki nimajo zadostne spretnosti v prostoročnem risanju, v geometrijskem in projekcijskem risanju.

2. **Tečaj za strojezanstvo in strojno risanje** za pripadnike mehanično-tehničnih obrtov.

3. **Tečaj za strokoznanstvo in strojno risanje za les obdelujoče obrtnike**, zlasti za stavbne in pohištvene mizarje in za modelne mizarje.

4. Tečaj za elektrotehniko.

Ti specialni tečaji dajo obrtnikom priliko, da se udeležujejo risarskega pouka, strokovnih predavanj in eventualno pouka v delavnici ter razširijo svojo izobrazbo in porabnost v obrtu. Sprejemajo se mojstri in pomočniki, ki so zadostili zakoniti šolski obveznosti, in vajenci, ki so že uspešno dovršili obrtno nadaljevalno šolo. Šolsko leto se prične dne 1. oktobra in se konča dne 30. aprila. Vpisovanje se vrši zadnje tri dni pred začetkom šolskega leta.

5. Tečaj za opravnike pri parnih kotlih.

6. Tečaj za opravnike pri parnih strojih.

7. Tečaj za strojevodje (vlakovodje).

Namen pod 5. do 7. navedenih tečajev je, dati obiskovalcem za njih poklic kot opravnikom pri parnih kotlih, kot opravnikom pri parnih strojih in strojevodjem potrebno strokovno znanje in jih usposobiti za predpisane izkušnje, ki jih lahko delajo, ko so izpolnili zakonita določila.

Tečaj za opravnike pri parnih kotlih se začne dne 1. oktobra in traja 4 mesece, poučuje pa se po tri ure na teden.

Tečaja za opravnike pri parnih strojih in za strojevodje se začneta dne 1. februarja; prvi traja tri mesece, drugi pa 3 in pol meseca. V vsakem tečaju se poučuje po tri ure na teden.

Da se morejo specialnih kursov udeleževati tudi tisti, ki delajo v praksi, se vrši pouk samo ob delavniških zvečer in ob nedeljah dopoldne.

Sprejemni pogoji: Za opravnike parnih kotlov je potreben dokaz, da je prosilec zadostil ljudskošolski obveznosti, da je zmožen učnega jezika, da se je izučil kakega mehanično-tehničnega obrta, da je star 18 let.

Za opravnike parnih strojev in za strojevodnike je potreben dokaz, da je prosilec zadostil ljudskošolski obveznosti in da je zmožen učnega jezika, da se je izučil kakega mehanično-tehničnega obrta, da je star 18 let, da je uspešno obiskoval tečaj za opravnike parnih kotlov, ali da je napravil predpisano izkušnjo za opravnika parnih kotlov.

Čas vpisovanja se objavi vsakokrat posebej.

Tečaji se vrše le, ako se oglasi najmanj 15 udeležnikov.

Strokovni tečaji za nadaljno izobrazbo učiteljstva na obrtnih nadaljevalnih šolah. Ti strokovni tečaji obsegajo:

1. **Strokovne tečaje za izobrazbo učiteljev risanja** (dva delna tečaja po tri mesece);
2. **strokovne tečaje za izobrazbo učiteljev obrtno-trgovskih predmetov** (s tritedensko učno dobo).

Ti tečaji se vsako leto menjajo, in sicer tako, da je eno leto prvi delni tečaj za risanje, drugo leto obrtno-trgovski tečaj, tretje leto drugi delni tečaj za risanje itd. Letos se vrši od 16. julija do 6. avgusta strokovni tečaj obrtno-trgovskih predmetov. Priglasilo se je 61 udeležencev.

Učenci vseh oddelkov z rednim dnevnim poukom so ali redni učenci ali učenci-gostje (hospitantje).

Redni učenci so oni, ki so zadostili sprejemnim pogojem, predpisanim za dotično kategorijo učencev, ter redovito obiskujejo vse po učnem načrtu predpisane predmete. — Učenci-gostje so oni frekventantje, ki za svojo izobrazbo obiskujejo le posamezne predmete.

Solske pristojbine. Vsak novovstopajoči učenec plača 2 K vpisnine. Ta pristojbina se ne pregleda nikomur. Na vseh oddelkih z rednim dnevnim poukom, kjer traja pouk najmanj en semester, plačajo redni učenci in učenci-gostje za vsako polletje 5 K šolnine. Če je oddelek združen z delavnico, je poleg tega vsakemu obiskovalcu za vsak semester poravnati 6 K

Stoji mlin. Na desno temna soteska, na levo solnčno polje. Temna soteska je kakor žalostna povest, ki jo preišlja vdova mati, solnčno polje je kakor njene oči, ljubezni polne, materinske. Najstarejši, Janez je odločen mlinar, pa je rekel, da bo okna na desno zazidal, Jože, ki mu pomaga, da bo ona na levo razširil. Tončka ni rekla nič, nego postavila v desna in leva rožmarina in nageljev. Siva mati jih, kadar je sama, zaliva s solzami. Za možem li, za Minko?

4. „Pic, pic!“

Sredi polj je stala bajta. Mala okna so mežikala iz očrnelega, z apnom ometanega tramovja, s strehe, s slamo krite, je visel mah v bahatih kosmih. Za bajto, kakih sto korakov vstran, se je prelilo polje, preskočivši razrit kolovoz, v ozek brezov log, ki je vsaj deloma ščitil jeseni bajto pred severnimi vetrovi. Tostran in onstran bajte je ležalo polje ob polju, v presledkih močvirne trate, za tratami cesta in ob cesti vas. Preko brezovega loga pa je šel pogled čez gozdove, trate in polja, vasi s sadnimi vrtni in koničastimi cerkvenimi stolpi, pomudil se ob potu pri solnčnem gradiču, začutil ob tej priliki morda nekaj rahle zavisti, kakor brezdelen potnik — se zavihitel odtod vse višji pod planine, zdaj žareče v zahajajočem solncu, zdaj modre v senci juter, zdaj sive v mrču jesenskih dni, zdaj čudovito svetle v svitu zvezda, toda vselej ogromne in lepe.

In nekega pomladnega jutra se je zgodilo, da se je prebudilo v bajti triletno dete, zlezlo na klop, s klopi na mizo in se brezmejno začu-

dilo in obradovalo krasoti planinskih vrhov. Z ročicami je tlesnilo in kliknilo:

„Pic, pic!“

Zunaj pred oknom je ležala domača mačka. V tistem hipu je šinila kvišku. Črn, potepen pes je bevsknil zanjo. Presenečeno je zatrepetalo dete, se zazibalo, zakrililo z ročicama in padlo na klop, s klopi na tla . . .

Vsi ljudje so pomilovali Jurco, on edini se samemu sebi ni smilil. Brezmejna je bila njegova nadomisljena sreča. Saj ni vedel, kar so drugi vedeli, ki so vedeli, da je Jurca slaboumen odkar je bil padel. Jurca je odrasel po milosti na reji pri domačih ljudeh, se razvil v močnega ali nerodnega, neporabnega delavca. Neparaben pa je bil zato, ker se je brezmejno srečno čudil solncu in zvezdam, nebu in zemlji, polju in logu, in se poleg splošnega občudovanja smešno bal psov. Naj je stal z gnojem sredi ceste ali za plugom sredi polja, da je zalajalo psiče: pozabil je živino in opravilo in bežal domov, zaril se v seno in žedel v strahu. Polagoma se je izvil iz sena stopil na plan. Z vso milino je ožarjevalo solnce novo kriti vaški cerkveni zvonik, kipeč, ko rdeč cvet v modro nebo. In ko davno nekdanj se je Jurca začudil:

„Pic, pic!“

Sredi tnala je stal in klal drva. Pa so privršali otroci iz šole.

„Picpic! skrij se, pes gre!“

Pognal je sekiro vstran in bežal v seno. Stari Megušar pa je prihitel iz hiše z debelo palico v roci:

„Ti dam nagajati jaz, golazen ti, smrkava!“

Ali „golazen“ očitvidno ni bila polžem v sorodu. Zato se je moral Megušar navadno godr-

njaje vrniti in začeti svoje započeto vzgojno delo pri Jurci.

„Hej, Jurca, hoj! Kaj pa drva!“ je vlek fant za nogo iz sena.

„Prosim, ne, prosim, stric,“ je moledoval Jurca.

„Seveda, ali naj bom sam drva drobil?“

„Če ni psa več,“ se je udajal Jurca.

„Ti in tvoj pes!“

Polagoma je spravil Megušar Jurco k delu, potem, ko je bil vsaj trikrat domolil, da naj da Bog pamet norcem in otrokom.

V Megušarju je našel Jurca svojega drugega očeta, ki mu je bil obenem rednik, delodajalec, nadzornik in učitelj. Ko učitelj ni bil ravno preučen, zato pa nič manj potrpežljiv. In to je že mogel dopovedati fantu, da je en Bog v nebesih in da je ta Bog ustvaril nebesa in zemljo.

„In gore tudi in hribe?“

„In gore in morja!“

„Tudi?“

„In polja in reke in, in — vse!“

„Vse!“ je čudeč se jeknil Jurca.

„Vse,“ je ponovil Megušar. „Zato ga pa tudi slavi vse stvarstvo, od črva v prahu pa do papeža s trojno krono in sveto nezmoljivostjo, vse po svoje, vse!“

Jurca ni vsega razumel, to je pa že zapadel, da če vse časti Boga, ga menda tudi on sam. Vendar je vprašal:

„Tudi jaz, da ga slavim?“

„Seveda ga, saj hodiš v cerkev in moliš.“

„Molim,“ je prikimal Jurca.

Megušarju je šinila hudomušna dobrodušnost mimo ustnic. Strogo je pogledal Jurco in rekel:

„Kako pa moliš, kako, ti, moj ljubi Jurca!“

pristojbine za delavnico. Revnim rednim učencem se šolnina in pristojbina za delavnico lahko popolnoma ali do polovice izpregleda. O dotičnih prošnjah odločuje c. kr. deželna vlada. Učenci-gostje se ne oproščajo plačevanja teh pristojbin. Inozemci plačajo 50 K vpisnine, vsak semester 400 K šolnine in 50 K pristojbine za delavnico. Teh pristojbin se inozemci nikdar ne oproščajo.

Natančnejše podatke je povzeti iz letnega izvestja c. kr. državne obrtne šole ali pa iz programa, ki ga je izdalo ravnateljstvo.

Koroška posebnost.

Koroški Slovenci so zares veliki reveži. Mnogo se trudijo, da bi iztrebili iz svojih vrst, kar je med nje zanesel nemški liberalizem, kakor nezmerno žganjepitje, nemoralnost in versko mlačnost. Žal, da jih pri tem vlada le ovira, namesto da bi njihovo dobro stremljenje podpirala. Tako dela vlada Orlovski organizaciji težave, kjer le more. Še do današnjega dne jim ni dovolila kroja.

V dokaz sledeči dogodek na Einspielerjevi slavnosti v Svečah, rojstnem kraju Andreja Einspielerja:

Nekaj Orlov je prišlo ob kakih polsedmih zjutraj v krojih po cesti iz Št. Janža v Sveče; hoteli so iti k procesiji. A v Bistrici so jih orožniki ustavili, češ Orli se ne smejo nikjer pokazati v uniformi. Fantje so se vrnili in odložili ter zakrili glavne Orlove znake: čepico in pas; zakrili so tudi rdečo srajco. Toda vdrugič so jih orožniki ustavili ter jih tudi tako niso pustili naprej. Medtem so prišli velikovski Orli brez čepic. Fantje, ki drugih jopičev in hlač niso imeli, so bili v zadregi. Šli so še enkrat nazaj, tako prispe neki orožnik v Kezmarjevo hišo v Sveče, kjer so se sveški Orli pripravljali za častno stražo in za procesijo. Ta jim je rekel, da sploh nikjer in nikdar, niti v cerkvi, niti v procesiji ne smejo nastopiti v krojih. Komisar Wolsegger je seveda takoj izjavil, da glede cerkvenega opravila nema nobene ingerence ter se lahko Orli v okviru cerkvenega slavlja prosto gibljejo. Ko so se hoteli Orli v uniformah pridružiti po stranskih potih čez polje procesiji, prileti orožnik z nasajenim bajonetom. Ni se vedelo, koga bo nasadil na bajonet. Šele, ko se mu je razjasnilo, da Orli ne morejo v gatah hoditi ter se pred celo procesijo na polju v uniformo obleči, se je udal. Cel dan so orožniki patrolirali: Vsaka rdeča srajca ali surka jih je tako zbodla, kot bika rdeča cunjca. Seveda se med tisočerimi ljudmi živ krst ni jezil nad Orli, edino le orožniki. Spet enkrat sta bili Avstrija in Koroška rešeni! Pomislite!

Jurca je mencial zadrego.

„Lej ga no,“ je pozabljal potrpežljivost Megušar, „kako pa molimo zvečer in opoldne?“

„Še en očenaš za verne duše v vicah.“

„Sema si, Jurca,“ je ušlo učitelju. Čez hip pa je dejal, potem ko je bil domislil, da bo legel preje v grob, nego naučil Jurco moliti:

„Oče naš, molimo, ki si v nebesih . . .“

Ko se je bil po petih letih neskončnega truda prepričal Megušar, da Jurca preko prošnje „daj nam naš vsakdanji kruh“, ki si je bil prvo in najlozje zapomnil, ne more in ne more: je obupal udaril vpricho skesanega Jurca ob mizo in rekel:

„Veš kaj, moli kakor veš in znaš. Bog že ve, kako moliš. Na glas pa ne moli v cerkvi, da se ti ljudje smejali ne bodo.“

Tako je hodil Jurca v cerkev in slavil Gospoda po svoje.

Ko so zažarele na oltarju sveče je obšla Jurca čudovita ginjenost, nekaka plahost in nekak sram. Sam vase bi zlezal vpricho Onega gori, ki je gore ustvaril in polje in nebo in zvezde in vse. Pa je zadonelo s kora. Stisnilo ga je za grlo nepojmljivo sladko in mrzlo obenem. „Vse je ustvaril, vse!“ In domislil se je, da mora moliti in Ga slaviti in je ječal:

„Oče naš! Hribe ja ustvaril, pic, pic! Morje je ustvaril, gozd in polje in zvezde, In ptice in ribe, in krave in vole — oče naš! Pic, pic!“

Prestal je in se vprašal:

„Ali je tudi pse?“

S to mislijo se je vrnil domov in vprašal Megušarja:

„Ali tudi pse?“

Orli! rdeče srajce! krepka, čila slovenska mladina! čepice, surke, čistost, treznost, abstinenca! To vendar ni koroško! Tega okrajno glavarstvo in nemškutarske občine niso vajene!

Kaj je v deželi navadno? Hreščete harmonike, pijančevanje, pies in take podrobnosti. In zares! Kot nalašč, da se pokaže v celi abotnosti postopanje oblasti, je tik pred cerkvijo, pred nosom vseh 1500 Slovencev, komisarja in orožnikov, bila godba v nasprotni gostilni! Tako torej! Mi delamo za poštenost, za zmernost, za vero! Nosimo Kristusa okrog, slavimo sveto Evharistijo, se navdušujemo ob starih mučenikih za vse najtežje čednosti. Glejte ga spaka, tam vmes pa igra lascivna godba svoje odurne, večno-enakomerne: Tam-tam-tam! Bog se usmili Avstrije! Naše katoliške fante gonijo po polju z bajoneti, godba pa sme obenem podirati, kar mi zidamo! Vendar bi bila slika netočna, ako ne bi pristavili sledečega: Iz vsega prizora veje le en sam duh, to je duh okrajnega glavarja pl. Rainerja. Komisar in orožniki se pač ravnajo po njegovih točnih navodilih! To je oni Rainer, ki hoče veljati kot katoliški mož, ki se zna sladkati Slovence, ki pa pozna samo eno merilo, enega gospoda, en ozir, en strah: To je nemški „Volksrat“. Vemo v katerem grmu tiči zajec! Karijera, to Vam je vse. Pravica Vam je toliko vredna, kolikor Vam ne škoduje na Vaši poti v višji razred. Pleča Slovencev so pa tista, ki nosijo take gospode do dobre karijere. Bolj ko bičate Slovence, višje dojdete. Tako, da se vsaj razumemo! V Svečah gospod poslanec ni prišel do besede, bo pa na Dunaju.

DOPISI.

Iz Dupljan. Dopisniku „Save“ z dne 5. julija. Tržiški liberalci si prisvajajo nekako vrhovno varstvo nad Dupljanci. Zato ni nič čudnega, ako si tudi njihov dopisnik upa podpisati pod svoj dopis Dupljance namesto sebe in postaviti na kabačo župnika, ki ni njega vprašal za svet. Resnici na ljubo pa moram konstatirati, da Dupljanci ne zavijajo besedi, in če so dopisniku kaj povedali, so rekli, da je bil župnik izvoljen soglasno za predsednika kr. šol. sveta, da ni agitiral za-se, tudi ne volil sebe, pač pa nekdo drugi, kar pa tržiškega dopisnika nič ne briga, ker ni naš občan. — O g. Štularju vemo mi le to, da je bil izvoljen pri zadnjih občinskih volitvah na program S. L. S. za občinskega svetovca in podžupana in da je bil g. učitelj Završnik njegov protikandidat. Zato pa opravičeno pričakujemo, da se osebno prijateljstvo gg. Štularja in Završnika ne zlorablja v politično somišljeništvo. Kakor spoštujemo g. Štularja, tako tudi g. Završnika, a zaupati mu ne moremo, ker je vsaj politični, ako ne tudi gospodarski liberalec. Toliko v obrambo in pojasnilo. —

„Koga?“

„Ali je tudi pse ustvaril?“

Megušar je čutil odgovornost vprašanja in zato odgovoril krilato, ko sveti Dalmatincev:

„Meniš, da jih je hudič?“

„Tudi pse!“ je pešala Jurci vera.

„Sema,“ je ostrovidno zasukal Megušar, „zato se pa ne boj psa, ki je samo tatovom nevaren. Ti pa nisi tat!“

O, Megušar, ti si pozabil na stekle pse!

Tako je skrbel stari Megušar Jurci za versko vzgojo. Za slovstveno in umstveno stran je Jurci skrbela Megušarjeva sestra, nič manj stara, nič manj dobra. Vneto je predavala fantu o poljskem delu, o vremenu, največ pa o rokovnjačih, pesjanih, Turkih in podobnih pasjeglavcih. Vedela je tudi pesmi o kralju Matjažu in Lambergarju in nešteto pravljic. Te pravljice so bile silno lepe, prava slast za Jurco, ko je zvečer odhajal spat domov v svojo kočjo. Ne da bi pri Megušarju prostora ne bilo zanj. Psi so preveč lajali na vasi, zato je hodil raje ven v samotno bajto. Tam je potem v temo strmeč gledal oni bajni svet. Ničesar si ni sproti zapomnil, vedno nove so bile zanj ene in iste priče. Zato mu je bil neskončen ta pravljčni svet. Neskončen in lep: zlate gore, medene doline, zaklete vode, živi lesovi, da teče kri, ko odkrhneš vejo, krilati konji, govoreči voli, solnčni ljudje. In Jurca je z isto vnemo verjel v ta svet, nič manj, kakor se je čudil onemu-za logom in okrog bajte. In nad vsem tem dvojnim svetom je gledal Onega, ki je stvarnik vsemu temu.

In v tej svoji preprostosti je bil srečnejši od onih, ki se smejejo „bajkam“ o Bogu in stvar-

Tržiški dopisnik naj nas Dupljance pusti v miru, kakor mi puščamo njega, in naj vleče rajši doma „špano“, kakor pa v Dupljah „špago“. — Pa brez zamere!

Peter Bohinjec, župnik.

Cerklje. V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil v Cerkljah v dvorani „Ljudskega doma“ dobro obiskan politični shod. Privedila ga je „Kmečka zveza“ za kranjski okraj. Shodu je predsedoval nje načelnik g. Brodar. Kot govornika sta nastopila g. državni poslanec Demšar in pa g. profesor Marinko. Prvi je poročal zanimivo o državnih in deželnih razmerah. Drugi nam je pojasnil delo S. L. S. glede električnih naprav in se dotaknil tudi glavarice kranjskih liberalcev, kar je vzbudilo dokaj veselja. Sprejeti sta bili sledeči resoluciji: Mnogoštevilno zbrani volilci iz občin Velesovo in Cerklje na shodu in „Ljudskemu domu“ v Cerkljah dne 13. julija izražajo neomajno zaupanje poslancem S. L. S. Zborovalci čestitajo g. dežel-nemu glavarju k njegovi petdesletnici in z ogorčenjem obsojajo podne napade na njegovo osebno čast, kojih edini namen je škodovati S. L. S. Ti napadi so vsem zborovalcem le vzpodbuda, da se s še večjo vnemo oklenejo „Kmečke zveze“ in delajo z vso silo na to, da bodo pri prihodnjih volitvah liberalci, ki hočejo s temi napadi buditi med ljudmi nezaupanje do stranke in naših poslancev, poraženi do zadnjega moža. Druga resolucija se pa glasi: Shod „Kmečke zveze“ v Cerkljah izraža deželnemu odboru odločno željo, da izpremeni deželni odbor obč. vol. red v toliko, da se bodo vršile občinske volitve vsakih šest let, mesto na tri leta, da pa sedanji obč. odbori ostanejo toliko časa skupaj, da poteče šest let. V razgovor je prišla tudi zadeva nameravanega vodovoda po cerkljanski in velesovski okolici. Dogovorilo se je, naj sestoji odbor za to zadevo iz cerkljanskega in velesovskega župana ter načelnikov gospodarskih odsekov prizadetih vasi. Po lepo vspelem shodu se je vpisalo nanovo 38 mož v „Kmečko zvezo“.

Iz Vogljan. Zadnjo nedeljo smo imeli dobro obiskan shod, katerega je napravila „Kmečka zveza za kranjski okraj“. Poslanec Demšar je obširno govoril o žalostnem stanju naše zunanje politike in njenem vplivu na kmečki stan. Poslanec Zabret je v lepem govoru kazal na podpore, katere daje dežela za prosep kmetijstva, a priporočal je, da se morajo tudi kmetje sami potruditi, če si hočejo z zboljševanjem kmetijstva zagotoviti boljše bodočnost. Predsednik „Kmečke zveze“ Brodar je pa govoril o važnosti in potrebi kmečke organizacije s pomočjo obstoječih društev. Poslušavci so hvaležno odobravalni resno delo S. L. S. za kmečki stan.

Besnica. Čuti se pri nas potreba nočne straže, ker je rogoviležev vedno na izobilje. Zadnji ponedeljek po noči so se zopet pojavili tatovi v vasi. Pri „Štupi“, kramarici, so vlomili v prodajalno ter odnesli do 100 K denarja. Drugega niso mogli vzeti, ker so se zbal mimogredočega železniskega čuvaja Podobnika, ki je šel z lučjo ob 11. uri domov. Pravijo, da so sledili tudi ženske stopinje. Nekateri sumničijo cigane, ki večkrat romajo skozi vas brez ovire, zopet drugi

jenju in se pri vsej svoji prosvitljenosti bojijo odpotovati trinajstega v mesecu. Jurca, ki si se bal psa! Kaj naj rečem o modernih Jurčkih?

Pa je zavelo od vasi, razleglo se preko spavajočega polja, preglušilo čvrčanje murnov in šumenje brez. Pa je poslušnil Jurca pesmi, iz mladih grl peti, iz mlajših src zajeti in poklonjeni dekletom za okni za dehtečim rožmarinom. Tedaj je stopil Jurca k oknu in poslušal v noč, polno miline. Utihnila je pesem, smeh je zamrl na vasi, luč za lučjo je zadremala. Jurci pa je pela noč venomer, venomer. Pele so mu zvezde, in bilke in svetle kresnice, pelo mu je v brezji in resju, v borovju in smrekovju, pelo onstran, kjer je sopihal pozni nočni vlak in tostran, kjer je šumela Sava. In čimbolj je užival, tembolj žejen je bil lepote, nepopisne, čarovitosti, ki ji imena ni vedel. Bog, Bog! Kako je bil srečen tedaj, ki je mogel čutiti brez misli — ko v sanjah . . .

Tako je spoznaval Jurca stvarstvo in stvarnika, dasi brez miselne zveze. Od rože do metulja, od studenca do reke, od kače do vola so se grmadile v njem slike, ki jih je spajala večja misel, nego Aristotelova kategorija, ki jih je spajala misel: Kako je vse to dobro in lepo in kako je vse to poteklo iz rok Vsemočnega. Ta enotna misel je nekako osamosvojila njegov razum. Hodil je kakor dete, ali hodil je. In šel bi bil hitreje, da so ljudje znali občevati z njim. Pa niso znali, niti hoteli! Otroci so ga dražili in plašili s psi. Fantje so mu nagajali, ktero da ima najrajši. Nakar je odgovarjal, da Megušarjevo teto, ki toliko povedati ve.

(Konec prih.)

menijo, da so bili domači uzmoviči. Radovedni smo, če je to dejansko izvrševanje mokaških načel glede osebne lastnine vseh nekim hrulačem iz Šiške, ki so svoj čas širili po vasi gotove brošure.

Iz Smlednika. Občinski odbor v Smledniku je soglasno sklenil, da izreka stud nad napadi na deželnega glavarja dr. Šusteršiča po liberalnih listih. Deželnemu glavarju je čestital odbor k petdesetletnici, izrekel mu popolno zaupanje in izvolil ga kot potomca njegovih prednikov, ki so bivali v smlejski občini, za častnega občana. Gospod župan A. Burger se je pooblastil, da ponese od vseh odbornikov podpisano zaupnico in diplomu častnega občanstva gospodu deželnemu glavarju.

Iz Križev pri Trziču. Naša skupina J. S. Z. je priredila v nedeljo, dne 13. t. m., lepo uspelo veselico v gostilni gospe Jerice Aljančič. Vkljub temu, da je obhajalo tržiško gasilno društvo svojo 30-letnico, je prišlo k nam mnogo tržiškega delavstva in gospe. Opazili smo domačega g. župnika svetnika Zabukovca, tržiškega g. župnika J. Potokarja, g. profesorja Klinarja iz zavodov, g. župnika Bohinjca iz Dupelj, g. kapelana Goleta iz Trziča, g. okr. zdravnika A. Majerja iz Trziča, nekateri gđ. učiteljice, tudi mnogo tržiških „Orlov“ je bilo in domačega ljudstva. Godba na pihala je prav pridno igrala razne komade, vmes pa je dobro prepeval cerkveni mešani pevski zbor lepe domače kakor tudi umetne pesmice v splošno zadovoljnost občinstva. Otroci pa so imeli zabavo z ribjim lovom. Veliko smeha je zbudil „Frakeljnov Boštjan“, katerega je dobro predstavljal g. načelnik skupine.

NOVIČAR.

Izid volitev na Goriškem. V splošni skupini so dobili: skupna kandidata stare struje S. L. S. Fon 9142 in Grgič 8918 glasov. Samostojni kandidat mlade struje S. L. S. dr. Breclj je dobil 6322 in kandidat stare struje S. L. S. Manfreda 2922 glasov. Liberalni kandidati, ki se imenujejo samostojne, so dobili: Ig. Kovač 5134, Fr. Miklavčič 5080, dr. Gregorin 5025; Socijalni demokratje so pa dobili: dr. Tuma 1552, Vrčon 1516 in Mozetič 1492 glasov. Izvoljena sta bila tedaj skupna kandidata Fon in Grgič. Dr. Breclj je prišel v ožjo volitev s Kovačem, županom v Ajdovščini. Ker je bilo pri zadnji volitvi med njima le 1200 glasov razlike, bodo odločili glasovi stare struje S. L. S., katere je dobil Manfreda. Liberalci se prizadevajo, da bi starostrujarje dobili za „samostojnega in neodvisnega“ Kovača. Dr. Breclj je voditelj novostrujarjev. Ker ta jako energično podira trdnjave starostrujarjev, se utegne zgoditi, da si bodo Srbi in Bolgari skočili v lase, Turki se bodo pa zadej smejali. Tako se bode zgodilo na Goriškem, ako bode vlada strast. Smejale se bodo cerkvi sovražne struje. — Na laški strani ni noben kandidat dobil absolutne večine. Največ glasov so dobili katoličani: Bugatto, Faidutti in Picinini. Pridelo pa v ožjo volitev z laškimi liberalci in odločevali bodo socijalni demokratje, ki so dobili pri zadnji volitvi po 3000 glasov.

Shodi „Kmečke zveze za Kranjski okraj“. Prihodno nedeljo, 20. julija, bo napravila „Kmečka zveza“ dva shoda, namreč ob 11. uri dopoldne v Goričah in popoldne ob 3. uri v Preddvoru. K obilni udeležbi vabi

Odbor „Kmečke zveze“.

Na katoliški shod v Ljubljano pojde iz kranjskega okraja veliko fantov in deklet v narodni noši. Priprave so v polnem tiru. Tu in tam se je zasledilo še nekaj jako lepe narodne obleke, za katero se poprej ni vedelo, zlasti obleke za ženske. Moški si bodo pa dali novo obleko napraviti po starem kroju, da se bodo postavili s svetlimi gumbi in peresi za klobukom, ko bodo v slavnostnem sprevedu korakali po beli Ljubljani. Ta nastop čvrstih Gorenjcev in zalih Gorenjk bo nekaj veličastnega. Naglo naj se pripravi za vstopnico, kdor se še ni priglasil.

Iz seje kranjskega deželnega odbora. Za vaditelja vzgojevališča v deželni prisilni delavnici je bil v seji dne 12. julija imenovan mestni učitelj Adolf Sadar. Za tajnika kranjske deželne banke je imenovan odvetniški kandidat dr. Ivan Černe, za stavbenega vodjo pri osušenju barja deželni stavbni svetnik Rajko Geilhofer in za okrožnega zdravnika v Kostanjevici dr. Kučera. Za deželni muzej se je kupila izvirna doktorska diploma pesnika dr. Franceta Prešerna.

Svet se suče. V Zagorju na Krasu se je zadnje nedeljo, ko je imel dr. Žitnik shod, izrekla dr. Šusteršič soglasno zaupnica kot načelniku S. L. S. Pred nekoliko leti je pa pri volitvah dobil dr. Šusteršič v Zagorju le en glas.

Na Velegradu se je zadnje nedeljo pričel 1050 letni jubilej z velikimi slavnostmi. Brzjavne pozdrave so poslali mnogi škofje in razne druge imenitne osebe. Slovesno sv. mašo je imel v ponedeljek bolgarski nadškof Menini, ki je ta dan obhajal 50 letnico mašništva. Na Velegradu nameravajo sezidati romarsko hišo, imenovano Jubilejni dom sv. Cirila in Metoda.

Preč. g. dr. Martin Ehrlich, profesor bogoslovja v Celovcu, je imenovan za knezošk. konzistorijalnega svetnika in referenta v konzistoriju.

Še en izdajalec Avstrije. Kar je delal Redl na vsходу, ko je dajal načrte naših trdnjav Rusiji, to je počel na zapadu Peyerle, prvi inženir pri zgradbi najvažnejših trdnjav ob tirolsko-italijanski meji. Za svoje izdajstvo je dobival od Italije ogromne svote denarja, katerega je lahko miselno zapravil. Žena in starejši sin, ki sta živela v Brnu, sta mu pri izdajalskih poslih pomagala. Sin je pobegnil v tujino in najbrže odnesel s seboj važna pisma. Komisija, ki je stanovanje preiskala, je našla še mnogo dokazov, da je sovražnik dobil načrte od naših najvažnejših trdnjav. Škoda je velikanska, ker bo sedaj treba te trdnjave prezidati.

Vohunu Redlu je soproga inženjerja Peyerle, ki je imel opraviti pri zgradbi trdnjav v Lovranu, prodala načrte trdnjav za 60.000 kron. Berto Peyerle so zaprli.

Kje biva edino prava vera. Neki liberalni ljubljanski dnevnik je te dni prinesel o sedežu edino prave vere, kakršno imajo inteligentni Srbi, tole določbo: „Človeški rod še sedaj ni prišel na pravo pot spoznanja, da je edino prava vera zakopana kot najdražji človeški zaklad v dnu človeške duše in le v njej in nikjer izven nje. Ključ k temu zakladu pa tvori veda“. — To je vera srbske liberalne inteligence. Kje pa leži zakopana vera slovenske liberalne inteligence, ki uči, da človek nima duše? Mora biti zakopana kje drugod, na pr. v želodcu.

V Kranj so danes prišli vojaki topničarji, ki so razpostavili topove na trgu poleg župne cerkve. Jutri odidejo na vaje.

Kdor pride v Kranj, naj nikar ne vpraša, zakaj elektrika zjutraj spi. Tudi po odboru godbe naj nikar ne povprašuje. Ni varno!

Gorenjska podružnica slov. dijaške zveze ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 24. t. m. na Brezjah pri g. Gabrijelčiču. Dnevni red: 1. Branje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora in preglednikov, 3. Poročilo o ustanovitvi kamniškega pododpora. 4. Volitev novega odbora in preglednikov. 5. Slučajnosti. 6. Diskusija o počitniškem delu (ref. phil. Vinko Tavčar), eventuelno tudi predavanje o jugoslovanskem problemu. Začetek ob 8. uri zjutraj. Vabljeni so vsi kat. narodni gorenjski akademiki, bogoslovci in abiturienti. Naša podružnica rabi še mnogo moči, ki so do danes gledale naše delo le od strani ali pa ga v svoji počitniški komodnosti celo prezre. Dolžnost klič, ker le v skupnem delu bomo mogli dvojno napredovati, kajti žalostno dejstvo je, da šteje podružnica polovico manj članov, kot je število naših dijakov na Gorenjskem. Dobrodošli tudi vsi prijatelji slov. dijaške zveze.

Podeljene so župnije. Šent Gotard g. Valentinu Sitarju, kapelanu v Kranju, Ovsiše g. Josipu Ocepku, župniku v Dobovcu, Vrh g. Janezu Miklavčiču.

Lov občine sv. Katarine pojde na dražbo dne 2. avgusta ob 10. uri dopoldne v občinski pisarni v Trziču.

V Goričah bode novo šolo zgradil stavbeni mojster Angelo Molinari iz Škofje Loke za 26.400 K.

Stare zastave, pod katerimi so naši dedje krvaveli in zmagovali za domovino, bodo v posebni skupini v slavnostnem sprevedu katoliškega shoda. Slovenci in Hrvatje bodo navdušeno pozdravljali te priče njihovega junaštva.

Razredna loterija. Letos meseca novembra bo prvo zrebanje avstrijske razredne loterije. Prve srečke so že vse zasedene, kar kaže, kako so ljudje željni sreče.

Nova orožniška postaja v Goričah obstoja od 1. t. m. in obsega te-le kraje: Golnik, Malijevo Brdo, Novake, Senično, Spodnje in Zgornje Vetrne, Gozd, Matičak iz kriške občine in Kamnik, Zavodó, Letenice, Spodnje in Zgornje Tenetiše, Goriče, Srednjo Vas, Zalog, Svarje, Trstenik, Povlje, Babni Vrt, Pangrščo, Čadovlje in Zablje iz predvorske krajevne občine.

V Železnikih je bil pokopan dne 16. t. m. višji štabni zdravnik v pokoju dr. Franc Košmelj, ki je umrl v Ljubljani in zapustil družbi sv. Cirila in Metoda 8000 kron in za dve drugi liberalni društvi po 1000 K.

Molitev v šoli. Neki c. kr. okrajni šolski svet na Češkem je sklenil, da naj šolske konference odločijo, če se bo v šolah še molilo, ali ne. C. kr. deželni šolski svet je pa sklep okrajnega šolskega sveta zavrgel in odločil, da naj se zadeva glede molitve uravna sporazumno s škofijstvom. Škofijstvo je potem razglasilo, da določitev molitve v šoli nikakor ni administrativna zadeva učiteljske konference, ampak izključna pravica cerkvenega oblastva in da so te liste molitve v šoli dovoljene, katere cerkev odobri.

Društvo absolventov kranjskih kmetijskih šol bo imelo sestanek dne 3. avgusta v Medvodah. Potem bo skupni izlet na Robež.

Utopljenko gđ. Zorko Jegličovo so našli v vodi po dogem iskanju in je bila pokopana s splošnim sočutjem do nesrečne družine.

Kranjska deželna gasilska zveza je imela dne 13. t. m. v dež. dvorcu v Ljubljani svoj ustanovni shod. Ta zveza vrlo narašča in se utruje ter obsega dosedaj 82 gasilskih društev z 2100 rednimi člani. Shoda se je udeležilo 85

delegatov. Občni zbor je vodil župan Anton Belec. Deželni odbornik dr. Pegan je pozdravil zborovalce ter razložil, zakaj se je gasilska zveza ustanovila. Omenil je, da kdor deželnega odbora noče poznati tudi podpore ne bo dobil. Starega vodjo gasilcev g. Doberleta je zbor imenoval za svojega gasilskega očeta. Nato so se odobrila pravila in se je izvolilo načelstvo zveze. Izvoljeni so bili: za predsednika A. Belec iz Št. Vida, za podpredsednika A. Mejač iz Komende, za odbornike J. Jan iz Gorij, F. Juvan z Gamelj, I. Rakoše iz Straže, Franc Tršar z Vrhneke, ter za namestnike: Franc Jakelj z Dovjega, Josip Slabšak iz Radovljice, I. Fabjan iz Crnomlja in F. Hladnik iz Idrije. Določijo se doneski društvu: za l. 1913 po 10 vin. od člana, nadalje pa po 20 vin. na leto. Gasilci dobe novo obleko po češko-poljskem vzorcu, ko se sedanja izrabi. Obleka bo temno-modra. Izdajala bo zveza tudi svoj list „Gasilski vestnik“ in svoj koledar. Dr. Pegan je bil imenovan za častnega člana nove zveze, ker se zelo zanima za gasilstvo.

Slovenski zdravniki v Srbiji. Doslej je odšlo šest slovenskih zdravnikov zdraviti ranjence v Belgrad. Zadnji je odšel dr. Fran Virant, sekundarij deželne bolnice v Ljubljani, rodom Kranjec.

Pismo izginilo. Z Dunaja v Celje je šlo po pošti pismo, v katerem je bilo 30.000 kron. Pri prelaganju poštna pošiljatelj v drugi voz je pismo izginilo.

»Gorenjska knjižnica« vrlo napreduje. Ravnokar sta izšla zopet dva zvezka, namreč 14. zvezek, ki obsega „Resje in brezje“, tri lepe novele: „Sirota“, „Roženkravt, rožmarin“ in „V mlinu“, katere je spisal dr. I. Pregelj, zvezek 15. pa obsega: „Vstajenje — smrt“, spisal I. M. „Mož in žena“, sp. Damijan. „Iz Trziča na Vestfalsko“, zanimiv potopis, spisal Viktor Čadež, in „Lambergar in Pegam“, spisal P. Bohinjec. Za izobraževalna društva se nudi v teh knjižnicah dovolj primerne berila. Kdor kakega prejšnjih zvezkov še ni prejel, naj se oglasi. Imamo jih še dovolj v zalogi, le 1. in 2. zvezek sta pošla in se kupita, če ju kdo proda. Priporočamo knjigovoznico „Tiskovnega društva“, ki tudi „Gorenjsko knjižnico“ fino in po ceni veže. Ves letnik v platno skupaj vezan stane 1 K 50 v, pet zvezkov skupaj pa 1 K. Veže se pa tudi preprosto in bolj po ceni.

„Tiskovno društvo“ v Kranju.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani javlja svojim članom in vsem slov. pevskim društvom, da je priljubljena dr. Schwabova skladba „Zlata kanglica“ za mešani zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija ravnokar v tisku izšla. Ta vesela, sveža, ljubezniva skladba se je tako priljubila, da društva po nji poprašujejo in jo žele izvajati. Ona društva, ki hočejo to delo, ki se je v Matičnih koncertih v Ljubljani, v koncertu podružnice Matice v Trstu, po „Celjskem pevskem društvu“ v Celju in po izobraževalnem društvu na Jesenicah z najlepšim uspehom izvajalo — v svojih nastopih izvajati, jo lahko naroče pri „Gl. Matici“. Izvaja se lahko s spremljevanjem glasovirja in harmonija ali pa orkestra. Partitura 3 K. Glasovi za zbor se dobivajo, orkestralna partitura in orkestralni glasovi pa izposojujejo s skladateljevim dovoljenjem pri „Gl. Matici“ v Ljubljani. Članom se določijo ta skladba skupno z muzikalijami, ki so namenjene za društveno leto 1913/14. Člani dobijo poleg te skladbe klavirsko partituro — eno najlepših in najvrednejših skladb slovenske moderne glasbe: Anton Lajovičev „Gozdna samota“, ki je zložena za ženski zbor in orkester in ki se je pred 9. leti in v pretečen koncertni seziji z največjim uspehom izvajala v Matičnih koncertih — ter se ženskim zborom v izvajanje najtopleje priporoča. Kot tretje delo dobe člani malo zbirko moških in mešanih zborov, med njimi prav lepe „Tri večerne pesmi“ Adamičeve, izvrstno in efektno Schwabovo „Se ena“, dramatično balado za moški zbor: Michlov „Atila in ribič“ in druge. V tisku so dalje: Koroške slovenske narodne pesmi Švikaršičeve in pripravljajo se tudi znamenita izdaja narodnih pesmi beneških Slovencev. Muzikalije „Gl. Matice“ za leto 1912/13: „Album 25 slovenskih pesmi za gosli“ in „Trije znameniti samospevi“ Devovi: Snegulčica, Pastirica, Kanglica, se ravnokar razpošiljajo. Naročajo se kar po dopisnici pri „Glasbeni Matici“. „Gl. Matica“ dalje javlja, da sta najpriljubljenejša dva zvezka Bajukovih slovenskih narodnih pesmi, ki sta bila že dvakrat razprodana, zopet izšla v tisku. Slovenska pevska društva in oni, ki so po tej razprodani zbirki povpraševali, ju lahko naročijo pri „Gl. Matici“ v Ljubljani ali po knjigarneh.

Odbor „Glasbene Matice“.

Razglas. C. in kr. vojno ministrstvo je dosedanjo mornariško mladeniško šolo v Šibeniku izpremenilo v mornariško podčastniško šolo, katera obstoji iz dveh letnikov, in za one, ki niso nemščine zmožni, še iz enega pripravljalnega letnika. Šolski obisk traja od 1. septembra do 31. julija vsako leto. V to šolo se sprejemajo mladeniči, ki so dovršili 14. leto. Kolka proste prošnje je nasloviti na c. kr. poveljstvo podčastniške šole v Šibeniku; vlagati jih je pa pri najbližjem dopolnim okrajnem poveljstvu in sicer v mesecu juliju. Prošnjam je priložiti krstni list, b) izpričevalo aktivnega vojaškega zdravnika

glede telesne sposobnosti, c) domovinski list, d) mravnostno izpričevalo, e) zadnje šolsko izpričevalo, ali, če so pretekli trije meseci po izstopu iz šole, pa od županstva izdano izpričevalo o zadnjem poklicu in poslu. f) Reverz, ki mora biti podpisan od očeta ali varuha prosiščevega in od prosišca samega. — Mladenci, ki dovrše to šolo vsaj z zadostnim vspehom, postanejo takoj podčastniki s primerno plačo. Vso oskrbo mornariških mladeničev pa prevzame mornarični erar, tako da nimajo njih stariši ali svojci nikakih stroškov. Pridni mladeniči dosežejo lahko najvišjo, s pravico do pokojnine in z drugimi ugodnostimi zvezano štabno podčastniško šaržo ter jim je s tem zasigurana ugodna prihodnost. Vsa natančna pojasnila daje c. kr. okrajno glavarstvo.

Novice iz Jeseniške doline.

Blagoslovljenje temeljnega kamna za novo slovensko šolo se je slavnostno zvršilo dne 6. t. m. Služba božja je bila ta dan na prostem, na stavbenem prostoru. Nato je bil blagoslovljen temeljni kamen. Navzoča je bila velika množica ljudstva. Vendar je enkrat doseglo jeseniško ljudstvo, da se bo sezidala prepotrebna slovenska šola. Bilo bi dokaj poniževalno za slovenske Jesenice, ako se ne bi postavila boljša šola, ker imajo Nemci že več let moderno šolsko poslopje. Jeseniški liberalci so novi šoli precej nasprotovali. Pokazali so se zopet enkrat v pravi luči. — Istega dne popoldne pa je priredila tukajšnja podružnica „Slovenske Straže“ lepo veselico.

Kurji tat. Štefan Huber, tovarniški delavec, je delal dolgo časa skrbni tukajšnjim gospodinjam, ker je zelo veliko kokoši pokraedel. Orožniki so ga dolgo časa skrbno iskali in so ga slednjič res izsledili. Odvedli so z njim v zapor tudi njegovo ženo, ker mu je brez dvoma pomagala pri tatvini. Sodišče je pred nekaj dnevi obsodilo moža na deset mesecev ječe, ženo pa na tri mesece.

V Ameriko se zadnji čas zelo selijo tovarniški delavci. Gotovo je vzrok to, ker v tovarni ni prav posebnega zaslužka in si marsikdo upa dobiti kaj boljšega v Ameriki. Zlasti nekateri delavci čutijo precej, da ni mnogo dela.

Shod je priredilo tukajšnje katoliško politično društvo dne 13. t. m. za somišljenike S. L. S. v „Delavskem Domu“ na Savi ob 1/2 4. popoldan. Velezanimiv govor je imel g. poslanec Pogačnik, za njim pa je govoril g. župnik Skubic, ki je povabil navzoče občinstvo, da naj se v velikem številu udeleži katoliškega shoda v Ljubljani. — Ob istem času pa je priredilo „Pogrebno društvo“ veselico, ki je bila prav podobna kakim predpustnim burki. Take prireditve se kaj malo vjemajo z namenom, ki ga ima društvo.

* * *

Velike povodnji so bile zadnje dni po Galiciji, Ogrskem in Bukovini. Cele vasi so bile pod vodo. Na železnicah je bil promet ustavljen. Mnogo ljudi je utonilo. Škoda znaša veliko milijonov kron. V nekem kraju na Ogrskem je padala kilogram težka toča med silnim viharjem. Nad 80 ljudi je bilo od toče ubitih ali pa so utonili.

Utonil je v Carigradu upokojeni avstrijski stotnik Hauschka pl. Treuensfels.

Kolera razsaja po Bolgariji, kakor tudi v Beogradu.

Za domovinske svrhe je grk Saharov v Parizu daroval 1.000.000 kron.

Bolgarska zverinstva. Srbi se pritožujejo, da so Bolgari hujše delali s srbskimi ranjenci kot zverine. Enemu so glavo odsekali, drugemu so kožo z obraza sneli, drugega spekli, nekaterim so oči izkopal, mnogim so ušesa in nosove porazili in trebuh razparali. V nekaterih krajih so sploh vse ranjence prebodli. Najbolj divje so se vedli komitaši, bolgarski prostovoljci, pa tudi redni vojaki so uganjali grozodejstva, ranjence pohabljali, hiše požigali, ženske posiljevali in otroke pobijali. Tuji časnikarji so uboge žrtve fotografirali. Najbrže so ta poročila nekoliko pretirana, a še vedno se mora reči, da so grozovitosti strašne.

Vihar v Rusiji. V okolici Jekaterinoslava je strašen vihar uničil veliko vasi. Ubitih je bilo 20 oseb, vlaki so skočili s tira in žita so pomandrana.

Rim in Madjari. Nova škofija Hajdudorogh na Ogrskem, ki šteje 146.476 duš, je dobila iz Rima dovoljenje, da se smejo molitve pri krstih in pogrebih opravljati v madjarskem jeziku. Tak privilegij se iz Rima drugim narodom ne daje več.

Katoliška cerkev v Ameriki. Kakor je razvidno iz zadnjega šematizma, živi v Združenih državah v Severni Ameriki in njim spadajočih otokih 23.329.000 katoličanov. Vseh župnij je 209. Minulo leto je bilo sezidanih 373 novih cerkva. Katoličani imajo dve vseučilišči, 13 srednjih šol, 21 dekliških akademij, 12 akademij za mladeniče, 1 šolo za gluhoneme, štiri obrtne šole, 6 sirotišnic, 18 bolnic, 75 medicinskih fakultet si je izvolilo za predsednika dr. Lyona, dekana Jezuitske univerze v St. Louisu. Za prvega blagajnika Združenih držav je bil imenovan John Burke, odločen katoličan, ki se javno blagoslavlja s križem in nosi buciko, okrašeno s križem. Redovnicam sv. Frančiška je nedavno daroval Peter Mayer v Novem Yorku 1.200.000 K.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 17. julija. Berchtold je bil že drugič v dolgi avdijenci pri cesarju. Avstrija hoče imeti besedo pri odločitvi na Balkanu. Na Bolgarskem je zopet postal glavni poveljnik armade general Savov, ki dela za zvezo z Avstrijo.

Dunaj, 17. julija. Avstrijska vlada je sporočila ruski vladi, naj se dela na to, da se ustavi sovražnost na Balkanu, ker bi Avstrija ne mogla mirno gledati uničenje Bolgarije. — V Demirhisarju so Bolgari grškemu nadškofu in trem duhovnikom oči izkopal in roke odrezali, 100 boljših ljudi poklali, žene onečastili in vse oplenili.

Rim, 17. julija. Avstrija in Rusija skupaj delata korake za mir na Balkanu.

Sofija, 16. jul. Turki se pomikajo v treh kolonah proti Odrinu. Vzeli so že Turki Bunar Hissar, postajo v Lüle Burgasu in gredo na Kirkilise in na Odrin. Bolgarska vlada se je pritožila pri velevladstvih, ker Turki prodirajo v kljub veljavni pogodbi o miru, sklenjeni med Bolgari in Turki v Londonu.

Sofija, 17. julija. Romuni so zasedli Orehovo. — Radostlavov sestavlja novi kabinet v Sofiji.

Beograd, 17. julija. Pri Čustendilu se bije huda bitka. Levo krilo Bolgarov se umika.

Bukarešt, 16. julija. Romunska vojska, ki je na dveh točkah prekorčila Donavo, gre proti Sofiji. Kralj Karol je nadzoroval vojsko na Donavi. Varno so Romuni že vzeli in v kratkem zasedejo Ruščuk. Železnico med Varno in Sofijo so Romuni razdrli. Bolgari so potopili na Donavi pet svojih ladij, da bi se jih ne polastili Romuni.

Solun, 16. julija. Mesto Seres so Bolgari razdeljali in 20 tisoč oseb je brez strehe. Avstroogrski podkonzul Zlatko je moral plačati bolgarskim komitašem, ki so streljali na konzulat, 40 turških lir, da niso ubili njega in njegove družine.

Atene, 17. julija. Grki so zmagali včeraj Bolgare in zasedli Vronti.

Carigrad, 16. julija. Turške armade so se ustavile ob črti Enos-Midia.

Gospodarstvo.

Kmetijstvo.

Sadni kis. Nezero sadje, ki pada z drevja se mora pobrati. Pujski ga radi hrustajo. Še bolje se pa porabi za sadni kis. Po tleh ga pa zato ne smeš pustiti ležati, ker se v njem rade zaredo gosenice in drugi mrčes in glive, kar pozneje škoduje drevesu. Tudi nagnito sadje je še dobro za sadni kis. Sadje vsak dan poberi, zmečkaj, spravi v posodo in zalij, da nad sadjem stoji voda. Vsak dan sadje premešaj, da se ne napravi na vrhu plesnoba, in posodo zopet zakrij. Dobro je, če stoji posoda na gorkem. Sadni kis je mnogo bolji, kakor oni, katerega ponujajo Čiči po hišah, ali ki se dobiva v prodajalnicah. Iz lesnikov in drobnic se dela sadni kis tako-le: Sadje zdrobi, sok iztisni in ga pusti dva dni stati, da se vsa nesnaga vleže. Potem ta sok nalij v sod, v katerem je bilo poprej vino ali rum ali špirit. Na 20 litrov soku deni 7 gramov belega vinskega kamna. Napolnjeni sod naj stoji na kraju, v katerem je 20—35 stopinj C gorkote. Sok vre in se peni in voha mora biti tedaj odprta, da gre vsa nesnaga vun. Da je sod poln, se včasih malo soku dolije. Ko je sok izvrel, se voha pripre. Sok naj ostane, ko se čisti, še nekaj tednov na gorkem v sodu, preden se rabi.

Čebulja mora biti dobro dozorela, če hočemo, da se dolgo ohrani. Vendar je predolgo ne puščaj v zemlji, ampak jo poruj, kadar je perje porumenelo. Lahko jo pustiš nekaj časa ležati na gredici, da se osuši, vendar ne predolgo, da bi

začela delati nove korenine, ker bi potem začela gnjiti.

Krvava uš. Ni ga hujšega sovražnika za sadno drevje, kakor je krvava uš. Prav priprosto sredstvo, da se krvava uš zatre, je mešanica špirta in šelaka. Špirit uš zamori, šelak pa s tanko kožico ranjeno drevo prevleče, da se tam uši ne naselijo. Na en liter špirta vzemi 150 gramov šelaka. S to mešanico, ki zadostuje za mnogo dreves, namaži vse tiste drevesne dele, ki se ti zde sumljivi.

Paradižarje nekateri s tem prisilijo k dozorenju, da jim posmučejo perje, ali porežejo vrhove. To pa ni dobro. Paradižarji pač prej porudeče, sadovi pa niso dosti vredni, ker so se premalo razvili.

Delo za sušjerejce. Sedaj je pripraven čas, da se na starih drevesih požagajo suhe in bolne veje. To lahko delaš tudi na črešnjah, ker se je vsled boleznih mnogo vejic posušilo, toda črešnji nikar preveč ne izrezuj.

Cvetlice in solnce. Cvetlice v sobah iščejo solnca in se nagibljejo na tisto stran, odkoder prihajajo solnični žarki. Mučno je gledati cvetlice, ki rastejo postrani. Če jih hočeš ohraniti ravne, vsak dan nekoliko zasuci lonce, v katerih imaš cvetlice, da bo druga stran preko solncu obrnjena.

Bolehne cvetlice, katere imaš v loncih, presadi čez poletje v zemljo, pa se bodo opomogle. Da ne smejo biti na prehudem solncu, to je samo ob sebi umevno, kakor tudi, da se morajo korenine pred presajenjem dobro očediti.

Vino, ki ima duh po sodu se da izboljšati, če jabolka na šnite narežeš, na nit nabereš in skozi veho v vino obesiš. Jabolka potegnejo slabi duh iz vina, in ako se to precej ne zgodi, čez nekaj časa isto še enkrat napravi.

Mišnica, prav poceni in dobra, se tako-le naredi: Na pergamentni papir z ostrim nožem nareži križ. Ta papir preveži na lonec, v katerem je voda. Na pergamentu na štiri voglje križa potresi zdrobljenega sladkorja in zraven deni par koščkov napečene slanice. Ob loncu na okoli lahko navežeš kako unjo, da miške lažje gori plezajo. Ko pride miš do križnega prereza, se pergamen ušibi in miš cepne v vodo.

Nežni, slabotni otroci

postanejo kmalu krepki, a samo, če dobivajo nekaj časa redno Scottovo emulzijo, katera je bolj okusna in mnogo izdalnejša nego ribje olje, ker je lahko prebavljiva in jo navadno jako radi uživajo. Jako hitro se pokaže kot vspešna, ker povspešuje razvitek mesa in mišic ter je obenem neprecenljive vrednosti za sestavo močnih kosti. Vsled splošnega okrepanja postanejo otroci mnogo bolj živahni in družabni ter že po kratki vporabi veselo tekajo naokoli. Scottova emulzija je edino pravo redilno sredstvo za otroke, ker ima ribje olje z rudninskimi primesmi veliko večjo redilno vrednost, kakor pa samo.

Mora pa biti pristna Scottova emulzija in ne ponaredba.

Gena originalni steklenici 2 K 50 vin. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. E., Dunaj, VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu 1 pošiljatev potom lekarne za poizkušnjo.

Semenjska ajda

siva in črna v vsakem oziru zanesljiva, 114 2—2

dobi se v vsaki množini ter najceneje pri firmi

J. Kušlan, trgovec

Kranj, Glavni trg.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaecker,** konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan po 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52—28

Smešno cen, nepoplačen poskus!

Tvegajte 12 vin. za nakup zavoja pralnega izvlečka „Ženska hvala“! Namočite z njim perilo čez noč! Čudite se prihodnje jutro, kako lahko in brez truda vam je treba s Schichtovim milom in toplo vodo le izplakniti nesnago brez vsega napora.

Poslano.

V poslednjem času razširjajo razni, nama silno naklonjeni ljudje z veliko slastjo govorce, ki bi znale škodovati na časti najinemu v Ameriki bivajočemu sinu. Pristojni konzulat v Clevelandu, na katerega sva se obrnila za pojasnilo, pa ne ve o kakem hudodelstvu prav ničesar. Vse govorce so torej le podla laž in opozarjava, da bodeva brez usmiljenja kazensko preganjala vsakega nesramnega obrekovalca.

Rajko in Alojzija Potuček.

* Uredništvo je za ta spis le toliko odgovorno, kolikor zahteva zakon. 118 1

Od nekdanj prevladujejo svetovni trg

Helical-Premier kolesa!

in so nedosegljiva glede dovršene oblike. Zahtevajte krasen centik za l. 1913 brezplačno. Zastopnik g. Lovro Rebolj, Kranj. 66 10-10

Prevozno podjetje za Kranj in okolico

je v Kranju, Kokriško predmestje, gostilna pri „Zvezdi“.

Tam se sprejemajo vsa tozadevna naročila.

120 1 **Franc Kuralt.**

Sprejme se dobrega mizarskega pomočnika. Franc Erzar, mizarski mojster v Cerkljah.

Pozor!

80.000 parov čevljev 4 pari za samo K 8.50

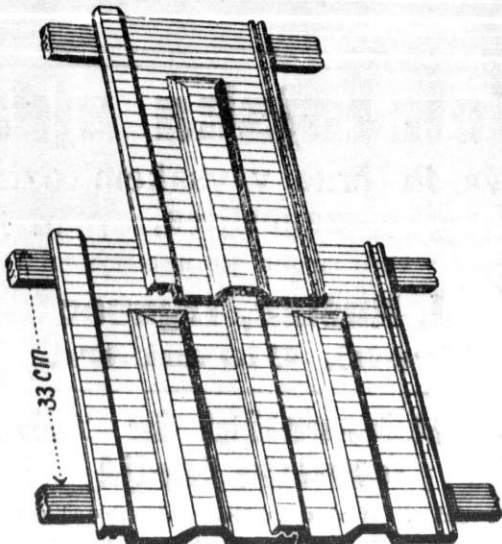
Radi zastanka plačila pri nekaterih velikih tovarnah mi je bilo naročeno, da naj razpečam veliko množino zaloge globoko pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakemu 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zadrge, zbiti z žrebli, rujavo ali črno usnje, zelo elegantne, novejšje oblike, velikost po številu centimetrov.

Vsi 4 pari čevljev stanejo K 8.50.

Razpošilja se po povzetju. 113 12-2

D. WULKAN, Krakau (Oestr.) Isaka 3.-644.

Zamenjava dovoljena, tudi denar se vrne.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom

BREZ ODPRTIN NAVZGOR! — STREHA POPOLNOMA VARNA PRED NEVIHTAMI!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošiljamo takoj vzorce in popis. 117 25-1 Spretni zastopniki se sprejemajo.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „UNION“ (za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po **4³/₄ 0/0** brez odbitka :: rentnega davka

Poleg neomejenega poročila vseh članov in vrhu rezervnega zaklada, ki znaša blizu tri četrt milijona kron,

jamči za vse denarje vložene pri „Ljudski posojilnici“ tudi dežela Kranjska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

115 25-1

Mlekarska zadruga v Srakovljah uljudno naznanja vsem žalostno vest, da je njen zaslužni načelnik, gospod

JANEZ ZUPAN

POSESTNIK V SRAKOVLJAH

v pondeljek, dne 14. julija 1913 po kratki in mučni bolezni preminul.

Vrlega gospoda načelnika priporočamo v biag spomin.

Srakovlje, dne 14. julija 1913.

119 1

Odbor.

Razširjajte „Gorenjca“!

Pozor!

TROVCI! PEKI!

Na splošno zahtevanje, sem otvoril v Kranju stalno zalogo, znane najboljše, povsod priljubljene

OFENPESTER MOKE

iz mlina:

„Erste Ofenpester Akcijska Družba Paromlinov“ v BUDIMPEŠTI,

kar blagovolite vzeti na znanje, ter prosim, da me počastite, kakor doslej z Vašimi cenjenimi naročili.

Glavno zastopstvo tvrdka

Ivan Lininger, Ljubljana.

306 3-3

Stalne zaloge: KRANJ, LJUBLJANA, CELJE, PTUJ, MARIBOR in GRADEC.

